

Projecte LIFE+ Nature: MIGRATOEBRE

Recuperació dels peixos migratoris i optimització dels usos al tram final del riu Ebre

(Migratory fish recovery and improved management in the final stretch of the Ebre River)

El projecte **MIGRATOEBRE** és coordinat i liderat per l'**IDECE**, Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre, amb seu a Tortosa, i té com a socis beneficiaris la **Fundació Catalunya-la Pedrera**; el **Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural -Direcció General de Pesca i Afers Marítims del DAAM de la Generalitat de Catalunya**; **Fundació Privada Museu del Ter CERM** i l'**Institut de Recerca i Tecnologies Agroalimentàries (IRTA)**.

El pressupost total d'aquest projecte és de 1.568.574 euros, que cal cofinançar en un 50% (amb 784.289 euros).

Ha estat presentat el juny de 2013. Es preveu desenvolupar-lo en 4 anys, entre el 2014 i el 2018.

Descripció general del projecte

1. Objectius del projecte

El projecte LIFE+ MIGRATOEBRE és un projecte de bones pràctiques i de demostració per als trams finals de grans rius europeus, centrat en inversions sostenibles i a llarg termini en espais protegits corresponents a la xarxa europea Natura 2000, i en hàbitats i espècies objectius de conservació per part de la Directiva Hàbitats, a escala local i regional. El projecte està basat en la implementació de mesures de millora de la hidromorfologia dels rius, especialment pel que fa a temes de connectivitat ecològica i dispositius de pas per als peixos, que estan associats a la Directiva Marc de l'Aigua i al Pla europeu de Recuperació de l'Anguila (Regulació 1100/2007).

Els objectius principals del projecte LIFE MIGRATOEBRE són la conservació de les espècies de peix migratoris anàdroms més amenaçades (esturió europeu, anguila europea, saboga i llampresa) i la restauració de la connectivitat ecològica del riu Ebre per mitjà de la interconnexió de les àrees natural incloses a la xarxa Natura 2000.

Els objectius específics són:

- 1. Recuperar poblacions saludables i sostenibles d'espècies de peixos migratoris** –esturió europeu (*Acipenser sturio*), anguila europea (*Anguilla anguilla*), saboga (*Alosa fallax*) i llampresa (*Petromizon marinus*)- en 20-30 anys al tram final del riu Ebre i al seu delta.
- 2. Millorar significativament la connectivitat ecològica al tram final de l'Ebre, adaptant-hi tots els obstacles existents** (assut de Xerta, assut d'Ascó i presa de Flix) per permetre la migració dels peixos (riu amunt i riu avall); incrementant-hi més de deu vegades la disponibilitat de l'hàbitat de fresa per a l'esturió, la saboga i la llampresa, i l'àrea de distribució (i creixement) de l'anguila.

3. **Implicar la comunitat i una xarxa de gestors dels espais naturals, pagesos, pescadors professionals i esportius, gestors de l'aigua, companyies elèctriques, el sector turístic, i autoritats locals i regionals** per a treballar conjuntament en la recuperació dels peixos migratoris i en una gestió més ecològica del tram final de l'Ebre, en inversions sostenibles i a mitjà termini als espais Natura 2000 per a la conservació de les espècies i els hàbitats objectiu de la Directiva Hàbitats.

4. **Esdevenir un projecte exemplar i promoure progressivament una millora integral de la connectivitat ecològica al conjunt de la conca de l'Ebre.** Per exemple, en una segona fases, actuar a les preses de Riba-roja –per a connectar el tram final de l'Ebre amb un afluent molt important, el riu Segre River- i Mequinença –per connectar la part baixa de l'Ebre amb la seva conca mitjana-. **I també ser un projecte de demostració per a altres grans rius ibèrics – Guadalquivir, Guadiana, Miño- i també per a altres rius europeus.**

2. Accions previstes

- a) **Dur a terme un projecte pilot de reintroducció de l'esturió europeu:** fer alliberaments experimental al tram final de l'Ebre (riu avall de l'assut de Xerta i també entre la presa de Flix i l'assut d'Ascó). En total, uns 50 individus (de 50 – 70 cm) marcats seran alliberats. Tots ells seran seleccionats per l'IRSTEA (organisme de l'Estat francès).
- b) **Establir millores en la gestió de les comportes per a navegació** (a l'assut de Xerta i a la presa de Flix), **instal·lar nous dispositius de pas per a peixos** (a l'assut de Xerta i a l'assut d'Ascó), **avaluar-ne els resultats obtinguts i comunicar-ho.**
- c) **Dissenyar una campanya de comunicació** dels objectius principals del projecte per al públic en general i també per als pagesos, pescadors professionals i esportius, entre d'altres sectors. Incloure-hi la **producció d'una gran exposició temporal i fulletons.** L'esturió, l'anguila, la saboga i la llampresa poden ser icones, espècies bandera, per a un riu i delta saludables.
- d) **Executar un pla d'implicació ciutadana.** Creació de grups actius de voluntaris. Centrar-los parcialment, en gestors específics: joves, famílies, gent gran, pescadors, etc. **Participació al "Dia Internacional del Peix viatger (World Fish Migration Day)"**—anualment, a partir de l'any 2014, cada mes de maig-
- e) Dispersar els resultats obtinguts: **congrés final "Conservació de la migració dels peixos i restauració de la connectivitat ecològica als rius (*Fish migration conservation and river ecological connectivity restoration*)"**, amb la intervenció d'investigadors i gestors nacionals i internacionals. Produir un full amb els principals resultats obtinguts, un pòster and vídeo, i promoure programes de televisió i notícies per als mitjans de comunicació.

L'IDECE rep gairebé 800.000 euros de la Unió Europea pel projecte LIFE+ Nature: MIGRATOEBRE

Millorar la connectivitat ecològica de la part baix del riu i recuperar poblacions sanes de peixos migratoris, principals objectius del projecte.

L'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (IDECE) ha rebut la Unió Europea 784.289 euros per desenvolupar el projecte LIFE+ Nature: MIGRATOEBRE, que té un pressupost de 1.568.574€ i que s'ha de dur a terme els propers quatre anys. Una adjudicació que posa de relleu "la bona feina per tots els implicats i demostra que conjuntament s'aconsegueixen grans fites, ja que la Unió Europea l'any 2012, va concedir 248 projectes, d'aquests 97 a l'Estat espanyol i només 11 en la categoria d'aquest que ens han adjudicat en la convocatòria de 2013"

MIGRATOEBRE té com a principal objectiu la recuperació de l'esturió, així com la millora de les poblacions d'anguila, llamprea i saboga al tram final del riu Ebre i, alhora, fomentar la restauració de la connectivitat ecològica d'aquest tram de riu.

En aquest sentit, el projecte preveu establir millores en la gestió de les comportes per a navegació: a l'Assut de Xerta, la instal·lació d'un ascensor de peixos, amb capacitat suficient per a tot tipus de mides; a l'Assut d'Ascó es preveu instal·lar una rampa, que també s'aprofitaria per al pas de piragües; mentre que a Flix es treballa per posar de nou en funcionament la resclosa existent que també podria aprofitar-se a nivell turístic.

Al mateix temps, el projecte preveu esdevenir exemplar i promoure progressivament una millora integral de la connectivitat ecològica la conjunt de la conca, així en una segona fase, a llarg termini, es podria plantejar actuar a les preses de Riba-roja, per connectar el tram final de l'Ebre amb un afluent molt important, el Segre, i a Mequinensa, per connectar amb el tram mitjà de la conca.

Entre les principals actuacions previstes hi ha les millores en la gestió de comportes i nous dispositius de pas per a peixos; dissenyar una campanya de comunicació per al públic i per als pagesos, pescadors professionals i esportius; executar un pla d'implicació ciutadana amb actes com la commemoració del "Dia Internacional del Peix viatger" el 24 de maig i, un dels darrers passos del projecte, serà la reintroducció de l'esturió europeu amb alliberaments experimentals al tram final de l'Ebre, riu avall de l'Assut de Xerta i també entre la presa de Flix i Ascó.

El projecte MIGRATOEBRE és coordinat i liderat per l'IDECE i té com a socis beneficiaris el la Direcció General de Pesca i Afers Marítims del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural; la Fundació Catalunya-Pedreria; la Fundació Privada del Museu del Ter (CERM) i l'Institut de Recerca i Tecnologies Agroalimentàries (IRTA). A més, compta amb la col·laboració del Parc Natural Delta, la Reserva Natural de Sebes i el Museu de les Terres de l'Ebre, a més del suport dels ajuntaments de Xerta, Ascó i Flix; el Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE), l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), Associació Nuclear Ascó-Vandellòs i la Hidroelèctrica de Xerta SL, i l'IRSTEA de l'Estat francès.